

ΕΝΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

(1986)

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΑΙΓΙΝΑ

Επιλογές

VI

Κρυστάλλινο λιμάνι αστραφτερό
φέγγος του ήλιου, φλόγες στο νερό
αντικαθρέφτισμα τρεμουλιαστό.

Πλευρίζει γνώριμο το πλοίο
σε οσμές αλάτι και πετρέλαιο
από τ' ανήλεο στιλπνό στοιχείο
που όμως υποβαστάζει μ' έλεος
τόνους και τόνους από σίδηρο
κι ανθρώπινα ανομήματα αιώνων,
σαν πούπουλα, σαν πέταλα ανεμώνων.
Βαθύτερα απ' το δέρμα λίγδα λαδιού
πάλλει η ζωή του αθώρητου βυθού.

Απ' άκρη σ' άκρη στην αποβάθρα
οι άνθρωποι ξεχύνονται τσουβάλια πόθοι
μέσ' απ' τ' αμπάρια της ζωής.

Πρόσωπα όλο λαίμαργη χαρά
σκιές και ρυτίδες χαραγμένα
πρόσωπα που φωτίζοντ' έξαφνα
σε μια ανέμελη στιγμή απεραντοσύνης
μα πάλι σκεπάζονται με σούρουπο
γιατί βασίλεψε η εμπιστοσύνη
καθώς ακούγεται φτερούγα φόβου

καθώς τους κυνηγά κεντρί του κέρδους
μες στο πετσί και μέσα στο μυαλό τους —
μάτια θολά και μισοβυθισμένα
στη λάμψη εκείνη. Πρόσωπα πονεμένα
πρησμένα με τον ύπνο διακοπών.

Θωρείς τα μάτια σου, μάτια τυφλών.

Ω αγάπη, είναι στο φυλλομέτρημά σου
που συλλαβίζονται όλες οι μέρες μας
αρχίζοντας και τελειτώντας στη σιγή:
στον ήλιο παίρνουν τα κορμιά τη φλόγα τους
τρέφονται μ' όσα μας προσφέρει η μάνα γη
ξεπλένονται σε χάδια και βιτσιές νερού
λιχνίζονται στις κόντρες με τον άνεμο·
έτσι τρίβονται στις παλάμες του καιρού
και στο ανακύκλωμα μεστώνουν τ' ουρανού.

VII

Το μελανό νερό λικνίζεται
φλυαρεί στη χαλαρή διάλεκτο
του λιμανιού κοινό κουσκουσουριό.
Σκάνε τραυλίσματα πνιγμένα
και ψίθυροι δισταχτικοί.
Μα σώπαινε, ακροάζου τη σιγή.

Και πέρα ως πέρα το πέλαγο
αιώνια σιγομουρμουρίζει
λαμποκοπώντας μ' αναμνήσεις

της Σαλαμίνας, του Εικοσιένα,
θρήνοι και γέλια και ιαχές —
μύριες φωνές και μύριες αποχρώσεις
αβύθιστες κι αστείρευτες.

Γλώσσα παμπάλαια των υδάτων
γλώσσα της γαλήνης και της τρικυμίας
γλώσσα της γνώσης μέσα στην καρδιά
αγάπη στην αυγή της δημιουργίας.

Σοβαρά κι Αστεία

ΣΕΛΗΝΟΦΩΤΟ

Μικρό παιδί είδες ένα βράδυ
σπείρα αγγέλων στη φεγγαρολουσιά
μέσα απ' της νύχτας το μαγνάδι
σαν ασημένιο ρυάκι να κυλά
και στης αυλής σου το πηγάδι
να χύνεται σταλάζοντας κρυφά.

Τώρα όμως που μελετάς το μέλλον
στου έναστρου νερού τη λίκνιση
και σε μυστικούς ψαλμούς αγγέλων,
τώρ' ακούς μόνο ανάλαφρη σιγή.
Τα σύμβολα από φως που εσύ διαβάζεις
σοβαρά, είν' αστείο φεγγαριού
κι οι κουβάδες νοήματα π' αδειάζεις
πέφτουν στον καταρράκτη του καιρού.

ΣΠΑΡΤΙΑΤΙΚΟ

Αχ αυτός ο φύλακας που δεν θα νυστάξει
μήτε θα κοιμηθεί!¹ Ψαλμωδέ, στην πράξη
έγινε άφαντος και μένει κλειστό
το μουσείο π' άνοιξε «για όλο το λαό».

Ε παλικάρι, ε παλικάρι
ο ήλιος καίει ακόμα την ημέρα
γιαυτό πάμε μια βόλτα στο φεγγάρι
να πούμε μια καλησπέρα
στη δροσούλα στο γιορτινό νταμάρι.
Απόψε η Νυχτερινή Κομπανία
θα τραγουδήσει απαλά λίγη παρηγορία.

Πες μου το μυστικό σου χαρωπά
κι ας κολλά η γλώσσα στον ουρανίσκο²
κι ας χαμηλώνουν τα ηλεκτρικά
κι ας υψώνετ' η ένταση στη ντίσκο.
Τι νάναι πιο γλυκό, γλυκό;
Να το φαντασμαγορικό
το μέγα το ερώτημα:
Της μέδουσας μειδίαμα
ή τουρισμός κοινωνικός
ή λίγος μέλανας ζωμός;

---

¹ Ψαλμός 120

² Ψαλμός 136, 1-6

Στην αυλή του ξενοδοχείου «Ωραία Ελένη»
του Λεωνίδα τα αίματα καλά ξεπλύθηκαν —
που κόπηκε παίζοντας με σπαθιές αληθινές
και τον κίνδυνο εξ ανατολών. Έτσι διαλύθηκαν
όμως κι οι πλάκες του Λυκούργου οι ανεκκάλητες
που με λίγα παλαιολιθικά νομικά
θ' άλλαζαν τον κόσμο λακωνικά.

Μα — Όχι, οι Σπαρτιάτες δεν έχτιζαν τείχη!
Τι απερισκεψία! Τι καλή τύχη!
Ήτανε μιλιταριστές,
είχανε δούλους, είλωτες!
Όποιο βρέφος ήταν λειψό
γοργά τόριχναν στον γκρεμό!

Στις στεγνές όχθες εδώ³
του ποταμού Ευρώτα
οι φίλοι με το σύζο
στα πόδια και στα χνώτα
ξεκρέμασαν τις λύρες απ' τις ιτιές
κι ας μην εγνώριζαν από χορδές.

Αχ γλυκά μου πράσινα καρότα!

---

³ Ψαλμός 136, 1-6

ΑΠΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Ι

Πρώτα του στέρησαν τη λευτεριά,
τ' Ανέστη μας πούγινε μαραγκός
κι είχε συντρόφους, γυναίκα, παιδιά —
δεν ήταν μάγκας ούτε χαζός.

Μετά τον πήγαν σε ξερό νησί
με τ' άλλα θύματα του διχασμού
να μάθει στον πόνο υποταγή
καθώς του τσάκιζαν πλευρά και νου.

Τέλος του στέρησαν ψωμί και φως
στο κελί και τον θάψαν βιαστικά.
Έχει είδαμε γυρίσματα ο καιρός
μα για νεκρούς ανάσταση καμιά.

Σκουλήκια στο μνήμα και στη μνήμη:
τρίβεται παντού τ' ανθρώπου η ζύμη.

ΑΠΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΙΙ

Τούτη η άλλη Ελένη
μάννα μαστιγωμένη,
στα βουνά της Μουργκάνας,
δίχως ήχο καμπάνας
σαν την πυροβολούσαν
κάποιοι που πολεμούσαν —
μάχες Πίνδου και Γράμμου —
φώναξε απλά «Παιδιά μου».

ΚΡΙΣΝΑ

CANCALAM HI MANAḤ KR̥ṢṆA
PRAMATHI BALAVAD DṚḌHAM |
TASYĀHAM NIGRAHAM MANYE
VĀYORIVA SUDUṢKARAM ||⁴

Κι αν τις μαζεύω πάλι τρέχουν οι σκέψεις μου
εκεί που από παλιά χορεύουν φρόνοι
στον άνεμο τσουκνίδες σκόρπιες οι βλέψεις μου.
Ασάλευτη, αλήθεια, ποια θ' απομείνει;

Ο Κρίσνα στέκεται — ω θαύμα! — μελαγχός
κοιτώντας γελαστός με μάτια μισάνοιχτα
τόσο άδολος, σαν φως στο κατώφλι της μέρας.
Κρατά ένα ρόδι γεμάτο θαύματα
σα ρουμπίνια — προίκα μιας πριγκιπέσας —
που αστράφτουν ήλιοι κι αστέρια.
Μ' ένα σάλτο ραντίζει ξάφνου γιασεμιά
από τα καμπανάκια του ποδιού του
μ' ένα αργυρό, λεπτό κουδούνισμα
γαλάζια λάμψη του αιθέρα

---

⁴ Οι στίχοι είναι στη Σάνσκριτα, την πανάρχαια γλώσσα των Ινδιών από την Μπαγκαβάτ-Γκιτά (Ωδή του Κυρίου), μια από τις Ιερές Γραφές των Ινδουϊστών κεφ. ΥΙ, 34:
*«Είν' αεικίνητο, ω Κρίσνα, το μυαλό,
ορμητικό, ισχυρό κι ατίθασο·
μου φαίνεται όσο του ανέμου
το δάμασμά του, τόσο δύσκολο.»*

χάνεται μέσα στην τρύπα του αυλού του.

Το υποπτεύθηκα πως σ' αυτή την ενσάρκωση
δεν θάμενε ακίνητος για πολύ.
Γενικά ζούμε σε δύσκολη εποχή.

ΣΥΝΤΡΟΦΙΚΟ

Αυτές οι φάμπρικες που στήριξαν τα κόκαλα
τόσων εργατών, θα μείνουν, άραγε,
κι η θάλασσα σταχτιά μανιταρόσουπα, χαλασμένη
κι ο αέρας χτικιασμένος με θειάφι, άραγε,
θα θρέψουν το ροδοπέταλο αύριο
της λευτεριάς; οι πεθαμένοι μας θ' αναγαλλιάσουν;
Όμως όλα εδώ τελειώνουν, λέμε
και συλλογιέμαι το κοπάδι σύννεφα πέρα —
γερανοί που σαν τουρίστες γητεμένοι
έρχονται, φεύγουν, ξανάρχονται χρόνο με χρόνο
για ζωή σεργιάνι στον σφυγμό των άστρων
αιώνες τώρα, αιώνες
αφότου το πρώτο σπέρμα του ωκεανού
έγινε αμφίβιος βάτραχος κι ερπετό και πτηνό
(κι έγινε ο άνθρωπος
και τ' αδέρφια Κάιν και Άβελ). Συλλογιέμαι
και τα γεράνια σκονισμένα στον φράχτη
που πιτσιλίζουν τη μέρα λαμπερό καρμίνιο
ζεστές σταγόνες αίμα χυμένο —
του Ζέρβα, του Βελουχιώτη. Είναι κοτσάνια
γερά και τρυφερά σαν σχέση ανθρώπων
και γνωστικά κι αυτά στον σφυγμό των άστρων
με φύλλο που βρίσκει τον ήλιο στον αέρα
και ρίζα για το νερό στο χώμα
αιώνες τώρα. Όλα εδώ τελειώνουν, λέμε
και στα φουγάρα καίμε όλα μας τα χθες

σε μηχανές που μοιάζουν «καινά δαιμόνια»
γεμάτα προνόμια δύναμης. Τα μοτέρ βουίζουν
αυτάρεσκα ρεμβάζουν στην ενέργειά τους
τα λουριά πλαταγίζουν σ' έναν στυφό αέρα
πελώρια πιστόνια λαχανιάζουν
κι οι καμινάδες βάφουνε τον ουρανό
στα μαύρα, σύντροφε, όλ' αυτά
όλ' αυτά ζούνε με τον δικό μας βραχνά!
Κι αν μοσχοβολά σ' αυλή το γιασεμί
και μένει λευκό
κάτω απ' τον μαύρο ουρανό του Ασπρόπυργου,
κι αν η βουκαμβίλια σκάει χίλια χαμόγελα
πόθους κι ανατριχίλες σε παρελθόν ξένο πια,
η ρίζα της χαμομηλιάς, η κάθε ρίζα
πικρίζει στο στόμα των συντρόφων
η παλιά πλημμύρα του πόνου
(άραγε όλα εδώ τελειώνουν)
τη στιγμή που κόπηκαν
κι έπεσαν στον αγώνα
και χάθηκαν παντοτινά.

Οι φάμπρικες
ξεφυσούν τον κίτρινο πυρετό τους
κι όλα εδώ τελειώνουν, λέμε
κι ας όψονται οι ξένοι, λέμε
και κλαίμε στις γέρικες πλαγιές μας
αιώνες τώρα εδώ που το θυμάρι ανθίζει
μα οι σκοτωμένοι πώς θα νιώσουν δικαιωμένοι;

15 ΜΑΔΡΙΓΑΛΙΑ

ΣΥ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙΣ

Πιάσε συ που μπορείς
του ήλιου τα χρυσά τα κρόσσια
για σκάλα: τ' ουρανού τα όσια
ανέβα να χαρείς.

Και συ που τριγυρνάς
νέες χώρες Επαγγελίας:
οι επτά στύλοι της σοφίας⁵
τι λένε δεξ για μας.

Στου πόντου τον αφρό
στα κλυδωνίσματα του αιώνα
ψάξε και πάρε απ' τη γοργόνα
τ' αθάνατο νερό.

---

⁵ «επτά στύλοι» ΠΔ Παροιμίες, ΙΧ, 1

ΦΥΛΑΚΑΣ

Στη γέννησή σου άγγελος κρυφός
φίλησε τα δυο μάτια σου
για να λάμψει το φως
φίλησε και τα χείλια σου
να φυσήξει η πνοή.

Τώρα φυλά όλες τις μέρες σου
και νύχτες μέχρι το πρωί
όλη σου τη ζωή.

ΚΟΡΗ ΠΥΡΟΞΑΝΘΗ

Κόρη πυρόξανθη
βρεγμένη μ' όνειρα πελαγίσια
που σκάνε απ' του βυθού τον σφουγγαρόκηπο
στα μουδιασμένα βράχια
σημαδεύεις ελπίδες
μαδώντας μύδια και πεταλίδες.

Μα από της θάλασσας τ' αλμυρά μποστάνια
τρέχει ίσια για το μούστο σου
ο γαλαζόαιμος γαρμπής
μπαίνει στην ανοιχτή καρδιά σου
σπόρος χρυσός πελώριος ήλιος.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΗ

Τ' αγιόκλημα φράχτης πυκνός·
φωνές του δρόμου φύραμα ζωής·
το κύμα πέρα στίφος φλόγες·
ο ζέφυρος άκεφος με φύκια —

κι η φορά μιας πανάρχαιας μνήμης
σε γλάρου φτερουγίσματα
που αγγίζει γη και θάλασσα
στον ήλιο γέρνοντας
και στάζει λάμπεις σ' αέρα διάφανο
όλο φεύγοντας
όλο για τον ουρανό.

ΘΥΣΙΑ

Έκθαμβο βλέμμα τ' ουρανού·
στοργή του ήλιου σπάταλη
κι αγέρι με γελαστό χέρι
χάδι στα ώριμα στάχυα
που στρώνονται
ολόξανθοι στίχοι ζωής:

εδώ στα χαρισάμενα χωράφια
που ορθώνονται
χρυσές ψαλμωδίες νερού και γης
εδώ λυγίζουν και γονατίζουν
οι ώρες του καλοκαιριού
στην ευχαριστία του θερισμού.

ΝΟΥΦΑΡΑ

Πλατύφυλλα φιλήματα του ήλιου
στο δέρμα και στη λίμνη
νούφαρα στο νερό
μια υπόνοια γύμνιας ντροπαλή
το χέρι σου βυθίζεται
στον κόρφο της δροσιάς
δισταχτικά
τα φύλλα ανοίγουν
σε μια παραβολή
πάλλευκης ομορφιάς·

ο πόθος σου γλιστρά
χρυσόψαρο μακριά.

ΟΝΕΙΡΟ ΜΕΣ' ΑΠ' ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ

Όνειρο μέσ' απ' την καρδιά
μ' ένα φτερούγισμα τρελό
να βρει μια μυστική φωλιά
ξανοίχτηκε στον ουρανό.

Κοντά στων άστρων τις φωτιές
στου Ταυγέτου μια κορφή
μες σ' έλατα και καστανιές
βρέθηκε ρεματιά κρυφή.

Κελαηδιστή τώρα η καρδιά
πετάει στο ψηλό βουνό
στην καλοκαιρινή βραδιά
συ μια φτερούγα, η άλλη εγώ.

ΣΤΗΝ ΠΗΓΗ

Έσκυψες στη γλυκοπηγή:
το ρυάκι ρούφηξε το χαμόγελό σου
που κύλησε ανεπίστρεπτα
μα δροσισμένο πάλι έφεξε
στο πρόσωπό σου.

Πιο κάτω μια οχιά πίνοντας
ξαφνιάστηκε: μάτι γυαλιστερό
μαύρο με σημασία
του κόσμου καθρέφτης κι αυτό —
μια λάμψη μέσ' απ' το μη-με-λησμόνει
γλίστρησε στις πέτρες, χάθηκε
σερνάμενη θλίψη, τόσο μόνη.

Απ' του βουνού τη σκοτεινή ζωή
θησαυρισμένη δροσιά
χυνόταν η γλυκοπηγή
κι έτρεχε κι έτρεχε το νερό απαλά
ασημένιος ψαλμός στα βότσαλα.

ΔΕΙΛΙΝΟ ΤΗΣ ΑΧΛΑΔΙΑΣ

Χρυσά καντήλια ετοιμάζε ο ήλιος
στο δειλινό της αχλαδιάς.
Πλησίαζες με τέντωμα μπαλαρίνας.

Απ' τα κλαδιά
τινάχτηκε μια καρδερίνα
αστραφτερή σφυρίχτρα αγγέλου
σκορπώντας γλυκές στάλες
της καρδιάς· αέρας έγινε·

κι έμεινε —

στο χέρι σου αχλάδι ζουμερό
σου θύμισε για μια στιγμή
αγαλματάκι της Ανατολής
μικρό νιρβάνα, βούδδα γελαστό.

ΑΛΕΠΟΥ

Κρα-κρα φρου-φρου και σαματάς !
Θρασύς πυρπολητής του ορνιθώνα
πυρόξανθη μουσούδα ουρά, δάδα
πήδημα αθόρυβο φωτιάς
αναβοςβήνει φιτίλι στα χαμόκλαδα
το βλέπεις δεν το βλέπεις
τρεχάμενο ιδεόγραμμα σβελτάδας
καίει ως το πυκνό πευκόδασος
βυθίζεται πυρσός
και σβήνει στην πράσινη δροσιά.

Αχ στιλπνή πανάρχαια πονηριά!

15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: ΚΥΝΗΓΙ

Στην πρώτη ντουφεκιά έπεσε
και το παγωμένο αγέρι.
Ο κρότος κατρακύλησε στον κάμπο
πληγώνοντας το καλοκαίρι
στο πρωινό όνειρο της Κυριακής.
Από τ' αλαφιασμένα θάμνα
τινάχτηκε ένα στίφος κοτσύφια
μαύρος σίφουνας της στιγμής
σάρωσε όλα τ' άστρα στον ουρανό.

Απόμακρα γαύγιζε η σκύλα,
κι η μέρα μάτωνε στο βουνό:
αμίλητα χλόμιασαν ξαφνικά τα φύλλα.

ΑΝΕΜΕΛΗ ΓΛΥΚΑ

Ανέμελη γλύκα του Αιγαίου
τσουρουφλισμένη
πίνει τις μέρες της
χρυσά λιοστάγματα και μελτέμια
ξανθιά κόρη του βορρά
κι ανοίγει το βράδυ ευωδιαστό
νυχτολούλουδο στην έξαψη της ντίσκο
σε φευγαλέες αγκάλες ίσκιων
το σφρίγος γυμνό σφαδάζει·

μα η βορινή αυγή χαράζει
στη μνήμη λαβωματιά
πίκρα σταλάζει, σταλάζει
σ' άγουρα γηρατειά.

ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ

Κρύα τ' αστέρια τα βράδια
στις βεράντες πρώτη ανατριχίλα
μεταναστεύει σμήνος φύλλα
στην άσφαλτο και τα πρωτοβρόχια
περαστικά
χαμόγελα και δάκρυα του ήλιου
στάλες σε γερμένα κλαδιά.

Φιλιά σε χείλια στραγγιγμένα
το στόμα σου χαρά στυφή του τρύγου
χαρά του πατημένου σταφυλιού.

Δειλινά του Οχτώβρη ματωμένα
με τον πόνο του φευγάτου καλοκαιριού.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Τώρα για πες μου εσύ
φθίση χρυσή του φθινοπώρου
μήπως η γέννα αυτή των κυκλαμίνων
τόσο κατάσπαρτη, τόσο ανυπόμονη
μέσ' απ' τη διψασμένη γη
μες στο ηλιόγερμα της χρονιάς —

είναι, λιγότερο οδυνηρή
από την άνοιξη της πασχαλιάς;

ΕΠΙΚΛΗΣΗ

Ουρανέ μεγάλη
στην καρδιά μας βάλε
τη βαθιά σιωπή.

Ήλιε στρατηλάτη
κάψε κάθε απάτη
από την ψυχή.

Γη, και συ, του κόσμου
μάννα, ξαναδώς μου
την υπομονή.